

HELSINGBORGs KOMMUN
kontaktcenter@helsingborg.se

2023-02-08

1 (20)

Dnr- SI 2022:7013

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Råå
Södra skola i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Råå Södra skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Råå Södra skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor försäkrar sig om att lärarna ser till att eleverna med varierade metoder och med systematik och regelbundenhet får vara delaktiga i att planera undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **17 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:7013) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Råå Södra skola* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan som ligger till grund för relevanta utvecklingsinsatser och resursförändringar. Rektorn följer upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Rektorns uppföljning omfattar även lärarnas förutsättningar. Vidare visar granskningen att rektorn fördelar resurser utifrån elevernas behov. Rektorn organiserar arbetet och försäkrar sig om att arbetet ger avtryck i undervisningen och ser till att den utvecklas. Rektorn har även organiserat för ett kollegialt lärande och försäkrar sig om att det ger avtryck i undervisningen. Rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Granskningen visar emellertid att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas.

Rektorn följer upp och analyserar skolans resultat och vidtar åtgärder

Granskningen visar att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan som ligger till grund för relevanta utvecklingsinsatser och resursförändringar. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personalen framgår att rektorn genom den sammanlagda uppföljningen skapar sig en välunderrättad bild av lärarnas undervisning. Rektorn följer främst upp undervisningen genom den biträdande rektorn som har en omfattande delegation. Skolledningen ses på veckobasis för att diskutera skolan. Den biträdande rektorn gör icke-planerade men frekventa klassrumsbesök och har regelbundna samtal med specialpedagogen om undervisningen. Både rektorn och lärarna uppger att den biträdande rektorn ofta är ute i klassrummen. Av intervju med elevhälsopersonal och lektionsobservationer framgår att specialpedagogen arbetar mycket i klassrummen med eleverna. Rektorn uppger att hen därutöver följer upp arbetslagsmötenas diskussioner om undervisningen på veckobasis via deras minnesanteckningar på den digitala lärplattformen. Rektorn deltar själv på de löpande mötena med kollegiet som rör fortbildning och där säger rektorn att hen också får en bild av undervisningen. Av insänd dokumentation och rektorsintervjun framgår att hen ser att undervisningen bland annat präglas av differentierat lärande och kooperativa arbetssätt. Rektorn uppger sig se ett behov av att utveckla verksamheten så att eleverna får en vidare helhetsbild av sin skoldag och sitt lärande med ett mera ämnesövergripande arbetssätt och större egenansvar. Lärare har upplevt att elever kan ha svårt att se sammanhang mellan fritidshem och skola samt mellan olika ämnen. Därför har rektorn initierat en ökad samverkan mellan fritidshem och skola med ämnesövergripande arbete för att övergången mellan skola och fritidshem ska fungera bättre. En annan insats är att lärarna arbetar mer ämnesövergripande ge-

nom att jämföra målen i olika ämnen och se när och hur det går att arbeta mer tematiskt. Lärarna uppger att rektorn är insatt i deras undervisning när hen följer upp den på medarbetarsamtal.

Granskningen visar att rektorn följer upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personalen sker det kontinuerligt under läsåret. Utöver vad rektorn får sig till dels genom de regelbundna samtalen med den biträdande rektorn, där bland annat arbetet med klassernas värdegrundskonferenser varannan vecka diskuteras, deltar rektorn själv på skolans värdegrundsmöten som infaller vid två-tre tillfällen varje termin. Vid dessa tillfällen utvärderas och sätts mål för värdegrundsarbetet och den årliga elevenkätens resultat diskuteras och analyseras. Elevenkäten går enbart ut till elever i årskurs 3, 4 och 5, men elevernas upplevelse av skolan i årskurs 1 och 2 framkommer genom värdegrundskonferenserna. Enligt insänd dokumentation och rektorsintervjun känner eleverna sig inkluderade i undervisningen på skolan. Detta framkommer även genom mellanstadiets förberedelser till utvecklingssamtal där eleverna får ange vilka mål de vill ha och vilket stöd de behöver för att nå dit. Enligt både insänd dokumentation och intervjuer med rektor och personal har skolan bra resultat rörande värdegrundsfrågor. Rektor säger att de aktuella resultaten bland annat visar att utvecklingsarbetet med differentierad undervisning och kooperativa arbetssätt ger effekt. Eleverna blir mer inkluderade än tidigare så tillvida att alla elever görs aktiva i sina lärgrupper och bidrar vid olika moment utifrån sina respektive förmågor.

Rektorns uppföljning omfattar även lärarnas förutsättningar. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare framgår att det främst sker genom den biträdande rektorns samtal i och med arbetslag, klassrumsbesök och medarbetarsamtal. Lärarna uppger att de har nära kontakt med den biträdande rektorn om sina förutsättningar i undervisningen och att hen är lyhörd för deras synpunkter och önskemål. Exempelvis framgår av lärarintervjuerna att förfrågningar om inköp av läromedel och hjälpmedel i arbetslagen görs via den biträdande rektorn. Vidare säger lärarna att den biträdande rektorn är med när arbetslagen diskuterar skolledningens förslag på schemaläggning och att skolledningen anpassar efter deras önskemål och behov.

Vidare visar granskningen att rektorn fördelar resurser utifrån elevernas behov. Den mer omfattande omfördelningen av personalresurser har, enligt insänd dokumentation och intervjuer med rektor och personal, främst sin grund i rektorns uppföljning genom elevhälsomötena och arbetslagen. Av insänd dokumentation framgår att rektorn utgår från principerna att resurserna ska fördelas till de ställen där de behövs bäst och där de gör mest nytta samt att resurstilldelningen ska vara flexibel och ta hänsyn till

under läsåret uppkomna behov. Vidare prioriterar rektorn de lägre årskurserna. Exempelvis har rektorn valt att i årskurs 1 ha en och en halv lärarresurs eftersom skolledningen anser att det viktigt att skolgången börjar bra för de yngre eleverna. Därutöver framkommer flera exempel på hur resurspersoner till enskilda elever fördelas och omfördelas efter behov. När arbetet med en elev fungerar bra och deras behov av stöd minskar arbetar resurspersonen i större utsträckning i klassen generellt eller förflyttas till andra klasser där behovet är större.

Rektorn leder och organiserar arbetet och ser till att undervisningen utvecklas

Granskningen visar att rektorn organiserar arbetet och försäkrar sig om att arbetet ger avtryck i undervisningen och ser till att den utvecklas. Det framgår av insänd dokumentation samt intervjuer med personal och rektorn att rektorn har arrangerat flera forum för samverkan mellan lärarna, med tydligt fokus och innehåll: Arbetslagsmötena varje vecka, ämnesträffar en gång i månaden, värdegrundskonferenser två-tre gånger per termin, kompetensutvecklingsdagar fem dagar varje läsår samt arbetsplatsträffar tre gånger per termin. På arbetslagsmötena träffas lärare i sina arbetslag och utvärderar och planerar det löpande arbetet utifrån det systematiska kvalitetsarbetets utvecklingsområden och mål. Agendan sätts av arbetslagsledaren i dialog med skolledningen. Rektorn följer upp diskussionerna via minnesanteckningar och diskussioner med arbetslagsledarna. Ämnesträffarna sker både lokalt på skolan och i samverkan med ämneskollegor från andra skolor i rektorsområdet under förstelärarnas ledning. Agendan har huvudmannen satt men delegerat genomförandet till rektorerna och förstelärarna. På värdegrundskonferenserna utvärderar och planerar skolledningen och lärarna värdegrundsarbetet utifrån en metod som huvudmannen bestämt för hela kommunen. Kompetensutvecklingsdagarnas innehåll varierar och kan både handla om skolans utvecklingsområden och huvudmannens övergripande arbete. Arbetsplatsträffarna leds av rektorn och där diskuteras frågor av mer övergripande karaktär för skolan.

Granskningen visar att rektorn har organiserat för ett kollegialt lärande och försäkrar sig om att det ger avtryck i undervisningen. Av det samlade underlaget framgår att det kollegiala lärandet bedrivs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på skolans utvecklingsområden: Differentierad undervisning och kooperativt lärande. Det är ett långsiktigt arbete som fortgår och vidareutvecklas från tidigare läsår. Utvecklingsområdena har bakgrund i möjligheterna de ger dels för att underlätta lärarnas arbete med extra anpassningar och för att variera och utforma undervisningen utifrån både grupp- och individnivå, dels för att stärka elevernas självförtroende och motivation genom samarbete. Målet är att det sammantaget ska bidra till en ökad

måluppfyllelse. Arbetet med att utvärdera och utveckla utvecklingsområdena sker huvudsakligen på arbetslagsträffarna som rektorn följer upp via minnesanteckningar på skolans lärplattform. Vidare arbetar lärarna med kollegialt lärande inom ramen för huvudmannens arbete med den nya läroplanen (Lgr 22). Fokus är på de två första kapitlen i läroplanen samt kursplanerna i lärarnas respektive ämnen. Förstelärarna ansvarar för arbetet, som sker på ämnesträffarna, utifrån huvudmannens riktlinjer och Skolverkets material. Rektorn följer upp arbetet via förstelärarna.

Granskningen visar att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Enligt insänd dokumentation och rektorsintervjun säkerställer rektorn att arbets- och förhållningssätten är tydliga genom att följa upp på arbetsplatsträffar och skolans andra forum. Av det samlade underlaget framgår att det finns en samsyn i kollegiet kring hur lärarna lägger upp lektionerna med differentierad undervisning och kooperativt lärande. Skolan har inte någon icke-legitimerad lärare som undervisar på egen hand, enligt insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal. Rektorn säger att hen ser till att undervisningen alltid leds av en legitimerad lärare och att hen, om det behövs, delar upp undervisningen mellan sina skolor för att eleverna ska undervisas av legitimerade lärare.

Flickors och pojkars resultat följs upp men skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Såväl rektorn som lärarna och elevhälsopersonalen uppger att rektorn inte leder något gemensamt arbete med jämställdhet på skolan. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat och enkätresultat om trygghet och trivsel med hänsyn till kön, men att rektorn inte ser några skillnader. Rektorn uppger att de generellt goda förutsättningarna för lärande på skolan innebär att flickor och pojkar får samma förutsättningar. Lärare och elevhälsopersonal berättar att frågor om jämställdhet nyligen diskuterades på förekommen anledning i fortbildningen om den nya läroplanens första två kapitler. Vidare ger lärare olika exempel på att de har tagit upp frågor om jämställdhet i undervisningen. Av personalintervjuerna framgår likväl att rektorn inte leder eller följer upp något kontinuerligt arbete om jämställdhet i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp skillnader ifråga om kön i resultaten och det bland lärarna finns en viss medvetenhet om jämställdhetsarbete så saknas ett gemensamt, systematiskt och strategiskt arbete som leds av rektorn.

I enlighet med skollagens 1 kap. 5§ ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet.¹ Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen på, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Vidare framgår av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har också ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

Skolinspektionen rekommenderar att rektor tillsammans med lärarna diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Ett sådant strategiskt arbete kan exempelvis innefatta att rektorn i medarbetarsamtal har frågor om jämställdhetsarbetet i undervisningen eller att gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen utformas. Rektorn bör också följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas

¹ *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet* (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag.

² Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar.

centrala innehåll tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Rektorn behöver även försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomförs skolans undervisning och arbete. Det går exempelvis att se över och försäkra sig om att läromedel speglar både kvinnors och mäns erfarenheter. För att detta ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner samt följa upp det arbete som bedrivs på området.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Eleverna ges regelbundet möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Slutligen visar granskningen att det i undervisningen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna, men att elevernas deltagande i planeringen inte sker systematiskt och regelbundet.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och eleverna får ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Av det sammantagna underlaget framgår att undervisningen har en gemensam tydlig struktur med bildstöd och tydliga mål under hela lektionen. Lärarna säger att en av principerna de utgår från i planeringen av undervisningen är återkommande förklara syftet och målet med undervisningen, oavsett var eleverna befinner sig i arbetet. Eleverna säger att lärarna i början av lektionen förklarar och sätter upp lappar på tavlan där det står om varför de ska lära sig och att eleverna sedan får svara på vad syftet är och varför de har lektionen. På samtliga observerade lektioner finns dagens lektionsinnehåll uppskrivet på tavlan och på en lektion även lärandemålet. Lärarna inleder merparten av lektionerna med att i helklass gå igenom vad de ska göra under lektionen. På några lektioner förklarar läraren även lärandemålet och påminner även om det i slutet av lektionen.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer att lärarna arbetar med att variera undervisningen med differentierad undervisning. Ett centralt arbetssätt i det arbetet är, enligt insänd dokumentation och personalintervjuer, det kooperativa lärandet. Lärarna säger att eleverna med den differentierade undervisningen ofta arbetar på olika sätt, med material på olika svårighetsnivå, samtidigt i klassrummet. Det kooperativa lärandet innebär, enligt lärarna, att eleverna arbetar mycket i lärgrupper. I dem får eleverna olika roller för att lösa uppgiften och på så sätt får de vara delaktiga och med på lika villkor, utan att göra allt själv. I fall en till exempel kan diskutera det aktuella ämnet i en grupp, men inte behöver skriva, eller kanske kan lyssna och sammanfatta skriftligt, men inte presentera det muntligt så blir eleven ändå aktiv och inkluderad. På samtliga observerade lektioner kontrollerar läraren att eleverna har förstått vad de ska göra och förtydligar för eleverna enskilt, i par, grupp eller i helklass när de frågar. Lektionerna innehåller olika moment såsom lärarledd genomgång, klassrumsdiskussion och arbete enskilt, i par eller grupp i bok eller med praktiskt övningsmaterial. När eleverna arbetar går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det. Lärarna svarar på elevernas frågor, ställer följdfrågor och framåtsyftande frågor till dem. På lektionerna med praktiska övningar visar och berättar även lärarna för elever hur de ska göra.

Undervisningen är motiverande, utmanande och anpassad

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av både intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna arbetar på flera sätt med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära

sig och utvecklas. Lärarna säger att eleverna behöver beröm och bekräftelse och att de ger dem det varje dag och att vissa elever behöver det mer än andra. Får eleverna beröm och bekräftelse blir det ofta en bra dag, enligt lärarna i en intervju. Vidare säger lärarna att de främst arbetar med motivation och självförtroende genom att medvetandegöra eleverna om sin egen utveckling. Det gör lärarna via dagliga samtal och det kooperativa grupparbetena. Eleverna säger att lärarna uppmuntrar dem exempelvis genom att förklara för dem igen enskilt eller i klass, att de kan få arbeta själva utanför klassrummet, genom att de kan ta en rörelsepaus eller genom att de kan få arbeta med något annat en stund om de tycker att uppgiften är svår. På samtliga observerade lektioner bekräftar lärarna löpande elevernas svar och förslag med positivt förstärkande kommentarer såsom: "Ja", "Precis" och "Bra".

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Av intervjuerna med lärarna framgår att lärarna anpassar undervisningen efter klassernas och elevernas skilda förutsättningar. Lärarna säger att det främst sker genom det differentierade lärandets olika svåra uppgifter. Av lärarintervjuerna framgår att undervisningen även anpassas när de inom det kooperativa arbetssättet utmanar eleverna att pröva på nya uppgifter och roller. Lärarna säger att det samtidigt är viktigt att genom anpassningarna och utmaningarna sätta elever i situationer där de har möjlighet att lyckas. Eleverna säger att de kan få svårare arbetsböcker och klurigare uppgifter. Det framgår av elevintervjuerna att den differentierade undervisningen och det kooperativa lärandet är inarbetade arbetssätt på skolan. På flera av de observerade lektionerna arbetar eleverna med samma uppgift som kan göras med varierande komplexitet. På lektionerna med uppgifter som eleverna hinner bli klara med finns fördjupningsuppgifter som de får arbeta med enskilt.

Elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen är begränsad

Granskningen visar att eleverna regelbundet ges möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Av lärarintervjuerna framgår att eleverna får syn på sitt eget lärande genom att de återkommande får välja och motivera arbetsmetod med tillhörande strategi för att ta sig an samma uppgift. Eleverna skriver vecko-reflektion på fredagar för att sätta ord på och förstå vad de har lärt sig och inför och på utvecklingssamtalen får eleverna fundera över sitt lärande inför de mål som sedan sätts. Vidare säger lärarna att eleverna får arbeta mycket med kritiskt tänkande i främst SO-ämnena och NO-ämnena samt att det kooperativa arbetssättet med lärgrupper kontinuerligt skapar situationer för eleverna att formulera och reflektera över sitt lärande. Eleverna säger att både fredagsreflektionerna och utvecklingssamtalen är tillfällen då de får tänka över och sätta ord på sitt lärande. Vidare framkommer

av både lärar- och elevintervjuer att lärarna pratar med eleverna enskilt om deras lärande på lektionerna. På samtliga observerade lektioner ställer läraren frågor av faktakaraktär och på några lektioner ställs även frågor av reflekterande karaktär, utan ett givet svar.

Vidare visar granskningen att det i undervisningen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna, men att deras deltagande i planeringen inte sker systematiskt och regelbundet. Det framkommer i lärarintervjuerna att de tycker att det är svårt att planera för elevernas delaktighet, men att det är lätt att fånga upp elevernas intressen i undervisningen varefter dessa delvis får styra arbetsområdets fortsatta utveckling. Vidare säger lärare att eleverna emellanåt, både på eget och på lärarnas initiativ, får välja hur de vill arbeta och redovisa arbetet. Elevernas återkommande delaktighet i utvärderingen av undervisningen består av veckoreflektionen på fredagar då de skriftligt formulerar sig om både sitt eget lärande och vad de tyckt om undervisningen. Lärare säger att de sedan bygger vidare på elevernas reflektioner när de planerar den fortsatta undervisningen. Lärare säger att de emellanåt också använder "Exit tickets" och "Two stars and a wish" som ett sätt att utvärdera undervisningen. Ett annat sätt som nämns är att lärare i slutet av vissa lektioner låter eleverna blunda och räcka upp handen på frågor om vad de har lärt sig och tycker är svårt. Eleverna säger att det främst är i enskilda ämnen som de systematiskt är med och påverkar undervisningens innehåll och utformning. Vidare framgår av elevintervjuerna att veckoreflektionen är ett återkommande forum för utvärdering av undervisningen. På några av de observerade lektionerna görs eleverna på olika sätt delaktiga i upplägg och innehåll. På lektionerna som inleds med tyst läsning och lyssning har eleverna enskilt, i samråd med lärarna, valt vilka böcker de vill läsa eller lyssna på. Till en lektion med praktisk övning har eleverna själva valt vad de under den och några andra arbetspass ska arbeta med.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor försäkrar sig om att lärarna ser till att eleverna med varierade metoder och med systematik och regelbundenhet får vara delaktiga i att planera undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det i undervisningen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna, men att främst elevernas delaktighet i planeringen inte sker systematiskt och regelbundet.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.³ Rektorn har ett särskilt ansvar för att se till så att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna inledningsvis gemensamt diskuterar vilka områden eleverna kan ha inflytande över i undervisningen och hur lärarna kan utveckla konkreta arbetssätt som ökar elevernas inflytande. Vidare bör rektorn inventera hur olika lärare arbetar med inflytandefrågor i sina klassrum samt organisera det vidare arbetet så att lärare kan ta del av hur andra lärare gör och sen prova nya metoder och arbetssätt i sin egen undervisning. Lärarna kan med fördel använda sig av Skolverkets kompetensutvecklingsstöd i arbetet med att utveckla former för elevers inflytande i undervisningen. Slutligen bör rektorn utveckla rutiner för att följa upp lärarnas arbete och hur eleverna uppfattar sina möjligheter till inflytande i olika lärares undervisning. En sådan uppföljning bör inkluderas i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn behöver i sin analys av resultaten särskilt uppmärksamma om det finns skillnader i elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande utifrån kön och årskurs.

³ Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

⁴ Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Granskningen visar vidare att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet.

Skolan bedriver ett samlat och riktat arbete för studiero

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Det framkommer av insänd dokumentation samt av intervjuer med rektor, personal och elever att skolans arbete med studiero omfattar både främjande och åtgärdande insatser. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs årligen genom kommunens enkät som omfattar frågor om studiero, trygghet och trivsel. Eleverna i årskurs 1 och 2 gör emellertid inte enkäten, men i likhet med de andra årskurserna har de möten varannan vecka med klassen och enskilda samtal med mentorerna. Både enkäterna och mötena är en del av huvudmannens program för att förebygga mobbning och kränkningar. Det arbetet innebär även att pedagogerna träffas två till tre gånger per termin för att arbeta med bland annat studiero. Vidare är frågor om studiero ett återkommande tema på arbetslagens möten samt elevhälsomötena och i klassråden och elevrådet. Slutsatserna från dessa diskussioner och analyser ligger sedan till grund för det samlade och riktade arbetet för studiero. För att främja studieron generellt på skolan leder rektorn ett arbete med att årligen revidera skolans gyllene regler och klassrumsreglerna via diskussioner i klassråden och elevrådet. Andra insatser för att främja studieron är att lärarna arbetar mycket med bildscheman och lektionsstruktur så att eleverna hela tiden vet vad de ska arbeta med. Lärarna säger att det är en trygghet för eleverna och att det skapar ett lugn i klassrummet. Vidare arbetar lärarna aktivt med elevernas placering i klassrummen och med olika hjälpmedel såsom hörselkåpor och bänkskärmar för att skapa studiero. Därutöver innefattar även det främjande arbetet för studiero återkommande så kallade rörelsepauser under lektionerna för att eleverna ska bibehålla koncentrationen. I Skolenkäten vårterminen

2022 hade eleverna i årskurs 5 betydligt mer positiva svar om skolans studiero än rikets genomsnitt.⁵ De intervjuade eleverna uppger att de har studiero men att det ibland blir stökigt och att läraren då säger till vilket lugnar situationen. På samtliga observerade lektioner kan eleverna arbeta med sina uppgifter utan att bli avbrutna av andra elever.

Skolan bedriver ett aktivt arbete för trygghet

Granskningen visar vidare att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet. Det framgår av inskickad dokumentation, intervjuer med rektor, personal och elever att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan årligen kartläggs med kommunens enkät där frågor om trygghet ingår och klassernas egna utvärderingar via mötena varannan vecka med klassen och enskilda samtal med mentorerna. Därutöver använder rektor årliga kartläggningar av skolgården med elever, diskussioner i elevrådet och på elevhälsomötena och arbetslagsmötena som underlag i trygghetsarbetet. Resultaten visar att eleverna sammantaget upplever att skolan är en trygg plats. Enstaka elever upplever emellertid specifika platser på skolgården eller i korridorerna som mindre trygga. Samtal förs därför årligen om detta genom återkoppling av resultaten till elevrådet och klasserna. Rastvaktsystemet bemannas och anpassas därefter. I korridorerna finns alltid en pedagog närvarande för att minska konflikter och skapa trygghet. Ett annat exempel på det förebyggande arbetet som framkommer av insänd dokumentation och intervjuer med rektor och personal är att lärarna förbereder eleverna inför rasterna genom att prata med eleverna om vad de kan göra och hur de ska agera mot varandra för att det ska bli tryggt för alla. Till skolans främjande trygghetsarbete hör, enligt lärare och elevhälsopersonal, skolans arbete med fadderverksamhet. På exempelvis temadagar och friluftsdagar gör eleverna aktiviteter tillsammans mellan årskurserna med sina fadderklasser, till exempel skogsutflykter eller skridskoåkning, där de lär känna barn och vuxna utanför den egna klassen. Målet är att fadderverksamheten ska bidra till att skapa trygghet på skolan. I Skolenkäten vårterminen 2022 hade eleverna i årskurs 5 mer positiva svar på frågorna om trygghet än genomsnittet för riket.⁶ De intervjuade eleverna säger att de är trygga på skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

⁵ Skolenkäten vårterminen 2022. Svarsindex för elever i årskurs 5 på Råå Södra skola 6,9 medan rikets genomsnittliga svarsindex var 5,6.

⁶ Skolenkäten vårterminen 2022. Svarsindex för elever i årskurs 5 på Råå Södra skola 9,1 medan rikets genomsnittliga svarsindex var 8,5.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Vidare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att lärarna ges förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans.

Rektorn analyserar och diskuterar bedömningar

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Av insänd dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp och granskar eventuella skillnader i omdömen mellan olika årskurser, ämnen och grupper. Rektorn gör det via lärplattformen när lärarna under terminerna fyller i resultaten efter genomförda bedömningsstöd i samband med bedömningsdiskussionerna i arbetslag och ämneslag. Vidare ser rektorn över och granskar eventuella skillnader i resultaten från de nationella ämnesproven. Rektorn uppger att hen inte ser några distinkta skillnader och avvikelser mellan årskurser, ämnen eller grupper. Ifall rektorn skulle ha sett några påtagliga skillnader eller avvikelser säger hen att hen skulle ha undersökt vad de berodde på och gjort insatser därefter.

Rektorn försäkrar sig om att omdömen kvalitetssäkras

Vidare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att lärarna ges förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektor och lärare framgår att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och försäkrar sig om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra bedömningarna. Rektorn ser till att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och aktuella informationsfilmer om bedömning för alla de aktuella årskurserna för att kvalitetssäkra bedömningarna. Därutöver organiserar rektorn för sambedömning genom arbetslagen, ämneskonferenser och genom rättningen av de nationella ämnesproven på vårterminen i årskurs tre. I samband med att omdömena lagts in i lärplattformen finns tid för diskussion i arbetslagen. Ämneskonferenserna sker både lokalt på skolan och med lärare från de andra

två skolorna i rektorsområdet. Av intervjuer med rektor och lärare framgår att det som diskuteras främst är en andra åsikt om en elev ska bedömas ha godtagbara kunskaper eller mer än godtagbara kunskaper. På skolan delas de anonymiserade nationella proven för bedömning mellan lärare som undervisar i årskursen. Sedan träffas lärarna mellan rektorsområdets skolor för att diskutera och sambedöma de prov de är osäkra på. Utöver det har huvudmannen även organiserat så att lärarna i årskurs 3, och även berörda lärare i årskurs 5, är med på en gemensam träff i kommunen för diskussion och samrättning av de nationella proven i årskurs 3 och 6.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Fredrik Holmqvist

Föredragande
Signerat av: Fredrik Holmqvist

I handläggningen av ärendet har även Nerman Hopovac, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29 och 30 november samt den 1 december 2022. Besöket genomfördes av Fredrik Holmqvist och Nerman Hopovac.

Råå Södra skola är en kommunal grundskola i Helsingborgs kommun med förskoleklass och årskurs 1–5. Skolan är enparallellig med 137 elever. Skolan leds av en rektor vars verksamhetsområde även inkluderar Högastensskolan och Ättekullaskolan. Skolan har en biträdande rektor som också är biträdande rektor på Högastensskolan. Lärarna är organiserade i två arbetslag; ett för årskurs 1–3 och ett för årskurs 4–5.